

OBSAH

Předmluva nejen pro mzdové účetní.....	12
O autorovi	14
Seznam právních předpisů a zkratk používaných v textu.....	15
Úvodní poznámka	17
1. ODMĚNA ZA PRÁCI A ZPŮSOBY ODMĚŇOVÁNÍ	18
1.1 Odměňování jako součást personálního řízení	18
1.2 Právní úprava odměňování za práci a jeho obsluhy	19
1.2.1 Ústavní a mezinárodněprávní základy a souvislosti.....	19
1.2.2 Přehled české právní úpravy	24
1.3 Použití občanského zákoníku pro pracovněprávní vztahy a související ustanovení zákoníku práce	26
1.3.1 Všeobecná pravidla	26
1.3.2 Vyloučení použití občanského zákoníku	27
1.3.3 Základní zásady pracovněprávních vztahů a s nimi související pravidla	29
1.3.4 Možnost odchýlit se od zákona	33
1.3.4.1 Způsoby odchýlné úpravy a její limity.....	34
1.3.4.2 Rozdíly mezi podnikatelskou a rozpočtovou sférou.....	36
1.3.4.3 Daňové aspekty možnosti odchýlit se od zákona.....	37
1.3.4.4 Kdy je zakázáno se odchýlit.....	38
1.4 Odměňování za práci - některá společná pravidla	39
1.4.1 Obecné a koncepční poznámky.....	39
1.4.1.1 Funkce mzdy a jejich praktické využití	39
1.4.1.2 Formy a složky mzdy (platu), systémy odměňování.....	41
1.4.2 Základní formy - mzda, plat a odměna z dohod	45
1.4.3 Mzdová a platová práva.....	47
1.4.4 Přehled způsobů sjednání, stanovení nebo určení mzdy či platu...	50
1.4.5 Minimální mzda.....	52
1.4.6 Zaručená mzda a její nejnižší úroveň	53
1.4.7 Mzda nebo plat při výkonu jiné práce	54
1.5 Mzda	55
1.5.1 Obecně.....	55
1.5.2 Kompenzace práce přesčas (§ 114 ZP)	55

1.5.3	Kompenzace práce ve svátek (§ 115 ZP)	57
1.5.4	Příplatek za práci v noci (§ 116 ZP)	58
1.5.5	Příplatek za práci ve ztíženém pracovním prostředí (§ 117 ZP).....	58
1.5.6	Příplatek za práci v sobotu a v neděli (§ 118 ZP).....	59
1.5.7	Naturální mzda	59
1.5.8	Mzda v kontu pracovní doby	60
1.6	Plat.....	61
1.7	Odměna z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr	67
1.8	Rovnost v odměňování	68
1.9	Mzdové postihy	77
1.10	Sjednání mzdy (platu) v kolektivní nebo individuální smlouvě.....	83
1.10.1	Kolektivní smlouva	83
1.10.2	Sjednání mzdy	85
1.10.3	Možnosti smluvní úpravy platu	86
1.10.4	Další poznámky	88
1.10.5	Individuální smlouvy	89
1.11	Vnitřní předpis	90
1.12	Mzdový a platový výměr a informace zaměstnanci.....	94
1.12.1	Mzdový výměr	94
1.12.2	Platový výměr	95
1.12.3	Informace zaměstnanci o mzdě nebo platu	97
1.13	Co není mzdou či platem	99
1.13.1	Výčet případů.....	99
1.13.2	Náhrady mzdy (platu).....	100
1.13.3	Odměna za pracovní pohotovost	101
1.13.4	Rozlišování mezi odměnou za práci a nemzdovými benefity a co je nepřípustné.....	102
1.14	Plat ve státní službě	104
2.	PRACOVNÍ A ODPRACOVANÁ DOBA A ZÚČTOVÁNÍ ODMĚNY ZA PRÁCI A DALŠÍCH PLNĚNÍ.....	107
2.1	Co je zúčtování mzdy a jeho postup.....	107
2.2	Evidence a posuzování odpracované doby v pracovním poměru	110
2.2.1	Co se eviduje a jak.....	110
2.2.2	Odpracovaná doba a zúčtování složek mzdy (platu).....	120

2.2.3	Práce mimo pracoviště a jiné případy, kdy si zaměstnanec sám rozvrhuje pracovní dobu	123
2.2.4	Evidence odpracované doby na pracovní cestě	124
2.3	Pravidla rozvržení pracovní doby.....	126
2.3.1	Délka pracovní doby	127
2.3.2	Rozvržení a rozvrh pracovní doby	129
2.3.2.1	Rovnoměrné a nerovnoměrné rozvržení pracovní doby	131
2.3.2.2	Individuální úprava pracovní doby.....	141
2.3.2.3	Pružné rozvržení pracovní doby	142
2.3.2.4	Konto pracovní doby	147
2.3.2.5	Práce mimo pracoviště zaměstnavatele	150
2.3.2.6	Zvláštnosti v některých činnostech	154
2.3.2.7	Rozvržení pracovní doby pro účely náhrady mzdy při dočasné pracovní neschopnosti	155
2.4	Jak postupovat při zúčtování mzdy či platu	159
2.5	Práce přesčas.....	166
2.5.1	Obecně.....	166
2.5.2	Dosažená mzda za práci přesčas	168
2.5.3	Poměrná část složek platu za práci přesčas	169
2.5.4	Náhradní volno za práci přesčas.....	171
2.5.5	Flexibilní způsob placení práce přesčas.....	173
2.5.6	Práce přesčas při kratší pracovní době.....	176
2.6	Práce ve svátek a takzvaný placený svátek	177
2.7	Zvláštnosti zúčtování mzdy u konta pracovní doby	186
2.8	Evidence odpracované doby a zúčtování odměny u dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr	196
2.9	Zúčtování mzdy při překážkách v práci a dovolené a náhrady mzdy za ně, zúčtování dalších peněžitých plnění	197
2.10	Zaokrouhlování při zúčtování mzdy a platu	204
2.11	Bezdůvodné obohacení a odpovědnost mzdové účetní	206
3.	SPLATNOST A VÝPLATA MZDY (PLATU) A DALŠÍCH PENĚŽITÝCH PLNĚNÍ.....	209
3.1	Právní úprava a vymezení pojmů	209
3.2	Splatnost a výplatní termín	211
3.2.1	Stanovení výplatního termínu	211
3.2.2	Mzdové zálohy.....	218

3.2.3	Splatnost některých složek mzdy (platu)	219
3.2.4	Splatnost náhrady mzdy (platu) za první 2 týdny dočasné pracovní neschopnosti (karantény)	222
3.2.5	Splatnost dalších peněžitých plnění	227
3.3	Splatnost ve zvláštních případech	233
3.3.1	Nástup a čerpání dovolené	233
3.3.2	Skončení pracovního poměru	241
3.4	Uspokojení práv, prodlení a jeho důsledky	242
3.4.1	Obecně	242
3.4.2	Promlčení	247
3.4.3	Smrt zaměstnance	250
3.4.4	Okamžité zrušení pracovního poměru zaměstnancem z důvodu prodlení zaměstnavatele	256
3.4.5	Výpočet úroků z prodlení	265
3.5	Postup při výplatě mzdy (platu)	268
3.6	Výplata mzdy v cizí měně a do ciziny	276
3.7	Bezhotovostní výplata mzdy (platu) převodem na platební účet	283
3.8	Informace zaměstnanci o splatnosti a výplatě mzdy	293
3.9	Insolvence zaměstnavatele	295
3.9.1	Uspokojení nároků zaměstnanců v insolvenčním řízení	295
3.9.2	Záruka státu k uspokojení mzdových nároků při platební neschopnosti zaměstnavatele	301
3.10	Splatnost a výplata odměny za práci či za službu podle zvláštních právních předpisů	308
3.11	Daňové souvislosti výplaty mzdy	311
4.	PRŮMĚRNÝ VÝDĚLEK	313
4.1	Význam průměrného výdělku pro pracovněprávní vztahy	313
4.2	Právní úprava a její působnost, vnitropodniková úprava	315
4.2.1	Právní úprava a její povaha	315
4.2.2	Vnitropodniková úprava	316
4.3	Průměrný výdělek mimo pracovněprávní vztahy	318
4.3.1	Průměrný výdělek v jiných pracovních vztazích a ve služebních vztazích	318
4.3.2	Průměrný výdělek v jiných než v pracovních a služebních vztazích	322

4.4	Způsob zjištění průměrného výdělku	323
4.5	Hrubá mzda	327
4.5.1	Obecná pravidla	327
4.5.2	Části mzdy poskytované za delší období	336
4.5.3	Naturální mzda	347
4.5.4	Mzdové přeplatky a průměrný výdělek	348
4.6	Odpracovaná doba.....	350
4.6.1	Základní pravidla	350
4.6.2	Práce přesčas a náhradní volno za ni.....	352
4.6.3	Svátky	354
4.6.4	Další specifické doby a režimy pracovní doby	356
4.7	Rozhodné období	359
4.7.1	Obecná pravidla	359
4.7.2	Zvláštní délka rozhodného období	362
4.8	Pravděpodobný výdělek	363
4.8.1	Způsoby zjištění.....	363
4.8.2	Co je odpracovaný den.....	371
4.9	Formy průměrného výdělku	373
4.9.1	Průměrný hodinový výdělek	374
4.9.2	Průměrný měsíční výdělek hrubý	375
4.9.3	Týdenní pracovní doba rozhodná pro výpočet průměrného měsíčního výdělku a její eventuální změna	377
4.9.4	Čistý průměrný měsíční výdělek.....	379
4.9.5	Potvrzování průměrného měsíčního výdělku pro Úřad práce	388
4.10	Redukce průměrného výdělku pro účely náhrady mzdy (platu, odměny) v prvních 2 týdnech pracovní neschopnosti (karantény)	391
4.10.1	Redukovaný průměrný výdělek pro náhradu mzdy	391
4.10.2	Redukční hranice pro nemocenské pojištění	392
4.10.3	Redukční hranice pro náhradu mzdy a postup redukce	393
4.11	Průměrný výdělek a minimální mzda.....	394
4.12	Průměrný výdělek v souvislosti s ohrožením nemocí z povolání.....	397
4.13	Průměrný výdělek pro náhradu škody u žáků a studentů a osob se zdravotním postižením připravujících se na povolání.....	397
4.14	Průměrný výdělek u konta pracovní doby.....	399
4.15	Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr.....	405
4.15.1	K oběma dohodám o pracích konaných mimo pracovní poměr ...	405

4.15.2	Dohoda o pracovní činnosti.....	409
4.15.3	Dohoda o provedení práce.....	409
4.15.4	Nepravidelná výpomoc u dohod.....	410
4.16	Souběžná zaměstnání	412
4.17	Průměrný výdělek při poskytování nebo výplatě mzdy v cizí měně.....	413
4.18	Použití průměrného výdělku – přehled.....	415
4.19	Některé specifické případy použití průměrného výdělku	421
4.19.1	Překážky v práci.....	421
4.19.2	První 2 týdny dočasné pracovní neschopnosti (karantény).....	424
4.19.3	Dovolená.....	430
4.19.4	Použití průměrného výdělku pro účely mezd a platů	438
4.19.5	Odstupné	439
4.19.6	Náhrada škody – odpovědnost zaměstnance	440
4.19.7	Náhrada škody z důvodu pracovního úrazu nebo nemoci z povolání	441
4.19.8	Průměrný výdělek pro účely konkurenční doložky	444
5.	SRÁŽKY ZE MZDY (Z PLATU)	445
5.1	Pojmy, přehled právní úpravy, evidence	445
5.1.1	Vymezení pojmů, příslušenství pohledávky	445
5.1.2	Přehled právní úpravy	450
5.2	Kdy lze ze mzdy srážet	453
5.2.1	Srážky v případech stanovených zákonem.....	454
5.2.1.1	Kdy si zaměstnavatel může srazit ze mzdy pro sebe bez souhlasu zaměstnance	454
5.2.2	Srážky z platu představitelů veřejné moci	456
5.2.3	Srážky ze služebního příjmu	456
5.2.3.1	Srážky z platu státních zaměstnanců ve služebních úřadech	456
5.2.3.2	Srážky z platu vojáků z povolání a vojáků v záloze	457
5.2.3.3	Srážky z platu příslušníků bezpečnostních sborů	459
5.2.4	Srážky z odměn odsouzených.....	461
5.3	Výkon rozhodnutí a exekuce.....	461
5.3.1	Dělba pravomoci mezi soudy a soudními exekutory	462
5.3.2	Rozhodnutí cizích států a provádění srážek ze mzdy do zahraničí	462
5.3.3	Nařízení a zahájení exekuce, její průběh a ukončení	464
5.3.4	Změna plátce mzdy.....	469

5.3.5	Oznamovací povinnost vůči exekučním orgánům, pořádkové pokuty	470
5.3.6	Exekuce vedená soudním exekutorem	471
5.3.7	Exekuce nařízená správními úřady nebo jinými orgány	474
5.3.8	Souběžně probíhající exekuce.....	476
5.3.9	Další povinnosti k součinnosti plátce mzdy vůči exekučnímu orgánu.....	478
5.4	Dohody o srážkách ze mzdy	483
5.4.1	Dohody uzavírané do roku 2013.....	483
5.4.1.1	Dohoda o srážkách ze mzdy k uspokojení pohledávky zaměstnavatele	483
5.4.1.2	Dohoda o srážkách ze mzdy a jiných příjmů podle dřívějšího občanského zákoníku	484
5.4.1.3	Dohody o srážkách ze mzdy a jiných příjmů uzavřené podle dřívějšího občanského zákoníku před 1. lednem 2007.....	484
5.4.1.4	Přechodné ustanovení k 1. lednu 2014	487
5.4.2	Dohody o srážkách ze mzdy od 1. ledna 2014	487
5.4.3	Dohoda o srážkách ze mzdy k uspokojení závazků zaměstnance....	496
5.4.4	Srážky na dohody prováděné z jiných příjmů	497
5.4.5	Srážky odborových členských příspěvků.....	499
5.5	Započtení a postoupení pohledávky versus srážky ze mzdy	500
5.6	Okruh příjmů zaměstnance, z nichž se srážky provádějí.....	505
5.7	Pořadí srážek ze mzdy a doručování písemností.....	512
5.8	Postup při provádění srážek ze mzdy a jejich rozsah	518
5.8.1	Hrubá a čistá mzda	518
5.8.2	Nezabavitelná částka.....	524
5.8.3	Vyživovací povinnost pro nezabavitelnou částku a příklady jejího výpočtu.....	527
5.8.4	Použití třetin, přednostní a nepřednostní pohledávky	530
5.8.5	Další pravidla	534
5.9	Přikázání jiné peněžité pohledávky	535
5.10	Několik plátců mzdy	539
5.11	Srážky k oddlužení při insolvenční	542
5.11.1	Zahájení insolvenčního řízení	543
5.11.2	Provádění oddlužení zaměstnavatelem.....	546
5.11.3	Konkurz a nepatrný konkurz	550

5.12	Srážky z dávek nemocenského pojištění	551
5.12.1	Obecně.....	551
5.12.2	Exekuční srážky z dávek	553
5.13	Srážky z příjmů sociální povahy	557
5.14	Výpočet úroku z prodlení.....	560
5.14.1	Postup při stanovení úroku z prodlení při srážkách ze mzdy	560
5.14.2	Prodlení u daňových nedoplatků.....	563
5.15	Údaje o srážkách ze mzdy v potvrzení o zaměstnání, evidence srážek.....	563
6.	KONTROLNÍ PŮSOBNOST STÁTNÍCH ORGÁNŮ V OBLASTI OBSLUHY MZDY (PLATU) A MOŽNÉ SANKCE	566
6.1	Kontroly prováděné inspekcí práce	566
6.2	Za co lze a nelze uložit pokutu – přestupky v oblasti odměňování za práci, dalších plnění a jejich obsluhy	567